

Regelbunden tillsyn i Furuparksskolan

Förskoleklass

Grundskola årskurserna 1–6

Inledning

Skolinspektionen har granskat verksamheten i Luleå kommun och besökt Furuparksskolan den 3 december 2008. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för den regelbundna tillsynen.

Tillsynen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.Skolinspektionen.se/sv/Tillsyn).

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs har huvudmannen och rektorn för skolan ansvar för att åtgärder vidtas. Åtgärderna ska redovisas till Skolinspektionen senast den 28 september.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och Furuparksskolan, dels den information som samlats in under besöket. I Furuparksskolan intervjuades rektorn, lärare, annan personal och elever. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorerna har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av Furuparksskolan

Tabell 1: Antal elever på Furuparksskolan

Skolan	Antal elever
Förskoleklass	60
Grundskola	296

Källa: Furuparksskolan

Furuparksskolan tillhör det centrala skolområdet och ligger i bostadsområdet Skurholmen i de centrala delarna av Luleå. Skolan har en profilering med inriktning mot natur, miljö och hälsa. Skolan ligger nära fina naturområden som används flitigt i undervisningen. Elever och personal är organiserade i tre spår som i sin tur är indelade i olika

arbetslag. Verksamheten leds av två rektorer som ansvarar för olika delar av verksamheten.

Bedömningar

Motiveringsrutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. I detta material används begreppet styrdokument som en samlande beteckning för relevanta författningar och allmänna råd.

Kunskaper

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans kunskapsresultat och arbetet för att ge eleverna möjlighet att nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Vidare granskas vilka förutsättningar skolan ger eleverna att nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Kommentar och bedömning:

Skolan har gjort sammanställningar av elevernas resultat i nationella ämnesprov i årskurs 5. Resultaten visar över tid på goda resultat i engelska och svenska utifrån kravnivån för godkänt. Provresultaten i matematik visar dock på sämre resultat. I matematik klarade läsåret 2007/08 83 procent av eleverna kravnivån för godkänt resultat till skillnad från engelska där 95 procent nådde kravnivån. Diagnostiska prov i årskurs 2 visar också på sämre resultat i matematik än i engelska och svenska. I övriga ämnen finns inga sammanställningar av elevernas kunskapsresultat.

1.2 Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat

Bedömningspunkter

1.2.1 Lärarna följer fortlöpande upp elevernas kunskapsutveckling och resultat i alla ämnen i förhållande till styrdokumentens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt läroplanen ska lärarna i alla ämnen utifrån kursplanernas krav allsidigt utvärdera varje elevs kunskapsutveckling och redovisa detta för eleven och hemmen samt informera rektorn. En viktig förutsättning i arbetet med att höja elevernas måluppfyllelse är att skolan sammanställer information om kunskapsresultat i alla ämnen. Detta ska ske såväl på individ, ämnes- och gruppnivå som för skolan som helhet.

Lärarna följer elevernas kunskapsutveckling främst i ämnena svenska, matematik och engelska. I övriga ämnen är dokumentation och uppföljning inte lika tydlig. I den kvalitetsredovisning som finns för Furuparksskolan finns systematiska sammanställningar av elevernas kunskapsresultat i de nationella ämnes-

proven i årskurs 5 samt diagnoser i årskurs 2. Resultaten är beskrivna över tid och de ämnen som redovisas är svenska, matematik och engelska. I övriga ämnen finns ingen sammanställning av elevernas kunskapsutveckling. Sammanställningar och analyser av elevernas successiva kunskapsutveckling och progression är avgörande för att på ett adekvat sätt kunna följa elevernas resultat över tid i alla ämnen.

Skolinspektionen bedömer att lärarna och skolan behöver förbättra sitt arbete med att följa upp och redovisa elevernas kunskapsutveckling i alla ämnen utifrån styrdokumentens krav.

1.2.2 Lärarna genomför utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.2.3 Lärarna upprättar en individuell utvecklingsplan i samband med utvecklingssamtal.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.3 Bedömning

Bedömningspunkter

1.3.1 Lärarna använder resultaten från de nationella ämnesproven för att bedöma elevers kunskapsutveckling.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.3.2 Vid bedömning utgår lärarna från de nationella målen i kursplanerna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt läroplanen ska läraren utifrån kursplanernas krav allsidigt utvärdera varje elevs kunskapsutveckling. Som tidigare nämnts, se bedömningspunkt 1.2.1, behövs åtgärder för att säkerställa att lärarna gör bedömningar av elevernas kunskaper i samtliga ämnen som utgår från de nationella målen i kursplanerna i årskurs 3 och 5.

4 (11)

1.4 Genomförande av utbildningen

Bedömningspunkter

1.4.1 Läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot anger inriktningen för skolans utbildning.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.2 Eleverna ges möjlighet till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.3 Eleverna ges kunskap om demokratins principer och utvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.4 De som arbetar i skolan samverkar inom och mellan verksamheterna för att stödja elevernas utveckling och lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.5 Utbildningen i förskoleklassen stimulerar varje barns utveckling och lärande och ligger till grund till fortsatt skolgång.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov

Bedömningspunkter

1.5.1 Skolans undervisning anpassas till varje elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt läroplanen ska undervisningen anpassas till varje elevs förutsättningar och behov. Den ska med utgångspunkt i elevernas bakgrund, tidigare erfarenheter, språk och kunskaper främja elevernas fortsatta lärande och kunskapsutveckling. Tillsynen av skolan har visat att elever som har rätt att få studiehundledning på sitt modersmål inte får det. Inte heller undervisning i svenska som andraspråk anordnas för elever som har ett annat språk än svenska som modersmål. Möjligheten att få studiehundledning på modersmålet och undervisning i svenska som andraspråk är viktiga insatser för att tillvara elevernas olika bakgrund och främja en likvärdig utbildning (se även bedömningspunkt 1.5.2). Skolinspektionen bedömer att skolan behöver organisera verksamheten och undervisningen så att den anpassas till varje elevs förutsättningar och behov.

1.5.2 Särskilt stöd ges till barn och elever som har svårigheter i skolarbetet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt skollagen ska särskilt stöd ges till elever som har svårigheter i skolarbetet. Om det genom uppgifter från skolans personal, en elev, elevens vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att eleven kan ha behov av särskilda stödåtgärder, ska rektorn se till att behovet utreds. En elev ska få studiehundledning på sitt modersmål, om eleven behöver det. Furuparksskolan har utarbetat en handlingsplan som beskriver hur skolan ska arbeta med elever i behov av särskilt stöd. Särskilt stöd ges företrädesvis i ämnen svenska, matematik och engelska. I övriga ämnen ges, enligt intervjuer, vanligtvis inte särskilt stöd. Tillsynsbesöket visar dock att det finns elever som inte får det stöd de behöver och vid intervjuer framkommer att det kan vara svårt för skolans specialpedagoger att i tillräcklig utsträckning räkna till för elever och pedagoger. Under tillsynen framkommer även att elever inte erbjuds studiehundledning på sitt modersmål trots att de har rätt till det. Skolinspektionen bedömer att rektorerna tillsammans med personalen måste vidta åtgärder så att de elever som behöver särskilt stöd och studiehundledning på sitt modersmål får det stöd de behöver.

1.5.3 Vid behov av särskilda stödåtgärder utarbetas alltid åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt grundskoleförordningen ska rektorn se till att ett åtgärdsprogram utarbetas om utredning visar att eleven behöver särskilt stöd. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses samt hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Av de åtgärdsprogram som Skolinspektionen kunnat ta del av kan inspektörerna konstatera att några av dessa är av skiftande kvalitet vad gäller tydlighet i målformuleringar samt hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Skolinspektionen bedömer att rektorerna tillsammans med personalen behöver säkerställa att alla åtgärdsprogram är av så god kvalitet att de blir ett effektivt verktyg i arbetet med elever i behov av särskilt stöd. För stöd i utformningen av åtgärdsprogram se Skolverkets allmänna råd för arbetet med åtgärdsprogram (SKOLFS 2008:25).

2 Normer och värden

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans arbete för att påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i vardaglig handling samt skolans arbete för att ge eleverna en trygg miljö.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Bedömningspunkter

2.1.1 Skolan utgör en trygg miljö som är inriktad på lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

2.1.2 Skolan och lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

2.1.3 Skolan har upprättat en likabehandlingsplan i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Vid inspektionsbesöket var huvudmannen, enligt lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling, skyldig att se till att det upprättas en likabehandlingsplan i varje verksamhet. I planen ska planerade åtgärder redovisas. Planen ska årligen följas upp och ses över under medverkan av eleverna. Furuparksskolan har utarbetat en likabehandlingsplan som reviderats under året. Tillsynen visar dock att eleverna inte medverkat i arbetet med planen. Skolinspektionen bedömer att skolans likabehandlingsplan inte motsvarar kraven i lagen om förbud mot diskriminering och kränkande behandling. Skolinspektionen vill i sammanhanget framhålla att från och med den 1 januari 2009 regleras kraven på årliga planer mot kränkande behandling och diskriminering i 14a kapitlet i skollagen samt i diskrimineringslagen. Detta innebär att skolan måste beakta bestämmelserna i två regelverk för att garantera samma materiella skydd mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. De åtgärder som skolan vidtar måste således utgå från denna reglering. Det finns inget som hindrar att skolan för samman de planer som ska upprättas till ett dokument.

3 Ledning och kvalitetsarbete

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område rektors ansvarstagande för skolans målinriktning samt hur skolans kvalitetsarbete fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen. Tillsynen behandlar också tillgång till utbildning samt resurser i form av personal liksom hur rektorn följer bestämmelserna för skolan.

3.1 Tillgång till likvärdig utbildning

Bedömningspunkter

3.1.1 Varje elev erbjuds det garanterade antalet undervisningstimmar.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt skollagen är eleven garanterad ett visst antal undervisningstimmar och eleven ska enligt bilaga 3, erbjudas ett antal timmar i skolans ämnen eller ämnesgrupper. Furuparksskolan har en fastställd timplan som är samordnad med mottagande skola. Tillsynen visar dock att det inte finns någon utlagd undervisningstid för

ämnet teknik och intervjuer bekräftar att undervisning i ämnet inte genomförs för alla elever. Det kan medföra att eleverna inte ges möjlighet att nå målen i ämnet teknik i årskurs 5. Vid intervjuer framkommer att all undervisning i hem- och konsumentkunskap genomförs i årskurs 2. Detta trots att uppnåendemålen för ämnet ligger i årskurs 5. En förklaring som personalen ger till detta är att det saknas undervisningssalar som är anpassade för ämnet. Det är viktigt att skolan säkerställer att undervisningen i ämnet hem - och konsumentkunskap utgår från kursplanen så att eleverna även i ämnet hem - och konsumentkunskap ges möjlighet att nå målen i årskurs 5. Skolinspektionen kan även konstatera att alla elever inte får den musikundervisning som de har rätt till.

Skolinspektionen bedömer därför att rektorerna måste säkerställa att eleverna får den garanterade undervisningstiden i alla ämnen, så att eleverna har möjlighet att nå målen för utbildningen.

3.1.2 Skolan erbjuder eleverna språkval, elevens val samt modersmålsundervisning i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

I timplanen anges ett visst antal timmar för elevens val. Undervisningen syftar till att fördjupa och bredda elevens kunskaper i ett eller flera ämnen. Tillsynsbesöket visar att alla elever inte erbjuds elevens val.

Enligt grundskoleförordningen ska eleven få sin undervisning i sitt modersmål om en eller båda av elevens vårdnadshavare har ett annat språk än svenska som modersmål och språket utgör dagligt umgängesspråk för eleven. Enligt läroplanen ska skolan klargöra för elever och föräldrar vilka rättigheter och skyldigheter elever och deras vårdnadshavare har.

Information till elever och vårdnadshavare om möjligheten att få modersmålsundervisning samordnas centralt inom kommunen. Tillsynsbesöket visar dock att inte alla elever vid Furuparksskolan som har rätt till modersmålsundervisning erbjuds undervisning i sitt modersmål. För bedömning av tillgången till modersmålsundervisning, se kommunbeslutet.

3.1.3 Skolan anordnar undervisning i svenska som andraspråk i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt grundskoleförordningen ska undervisning i svenska som andraspråk om det behövs anordnas för elever som har ett annat språk än svenska som mo-

dersmål.

Vid rektors- och personalintervjuer framkommer det att inte alla elever som behöver får undervisning i svenska som andraspråk .

Skolinspektionen bedömer att skolan måste säkerställa att elever som är i behov av svenska som andraspråk också får det.

3.1.4 Utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag av enstaka inslag som kan föranleda obetydlig kostnad för eleverna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.2 Personalens utbildning

Bedömningspunkter

3.2.1 Skolans pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.2.2 Rektor har genom utbildning och erfarenhet förvärvat pedagogisk insikt

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.3 Rektors ansvar

Bedömningspunkter

3.3.1 Rektorn håller sig förtrogen med det dagliga arbetet och tar som pedagogisk ledare det övergripande ansvaret för att verksamheten inriktas på att nå de nationella målen.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Rektorn är pedagogisk ledare och har det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas på att nå de nationella målen. Enligt skollagen kan rektorsfunktionen inte delas i förhållande till den enskilda eleven. Endast en person kan ha rektorsfunktionen mot den enskilde eleven.

Rektorerna vid Furuparksskolan driver tillsammans flera gemensamma utvecklingsprojekt vid skolan, vilket de anser är en förutsättning för att kunna hålla

samman skolan.

Rektorerna provar olika former för att kunna hålla sig förtrogna med det dagliga arbetet, men de anser att det är viktigt att hitta ett bättre system än de har idag. Vid intervju berättar rektorerna att det är en svår balansgång med att få tiden att räcka till för att som pedagogisk ledare kunna hålla sig förtrogen med det dagliga arbetet samtidigt som det finns många organisatoriska och administrativa uppgifter.

Tillsynen visar på att det finns variationer i vilken utsträckning personalen anser att rektorerna håller sig förtrogna med det dagliga arbetet. Det finns också skillnader hur mycket olika pedagoger tycker att deras pedagogiska arbete blir synliggjort av rektorerna. Skolinspektionen kan emellertid konstatera att alla elever inte får den undervisning som de har rätt till. Det är viktigt att rektor håller sig informerad om förhållandet att alla elever inte får den undervisning de har rätt till, så att det kan rättas till (se även bedömningspunkt 3.31). Tillsynen visar även att alla elever inte vet vilken av de två rektorerna som de ska vända sig till om de har frågor.

Skolinspektionen bedömer att rektorerna som pedagogiska ledare ytterligare behöver öka sin förtrogenhet med det vardagliga pedagogiska arbetet. Även ansvarsfördelningen måste tydliggöras gentemot den enskilde eleven.

3.3.2 Rektorn fattar beslut enligt bestämmelserna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.3.3 Lagen om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg iakttas.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.4 Kvalitetsarbete

Bedömningspunkter

3.4.1 Skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, det vill säga planerar, följer upp och utvärderar sin verksamhet samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder, för att förbättra måloppfyllelsen.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.4.2 Kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som uppfyller förordningens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

2009-05-14 Umeå

Håkan Sandström

Lena Ålander